

Internetové kázání pro Moravskou a Českou Třebovou na první neděli v květnu 2020

Kázání Ž 35,18: Přátelé v Kristu, sestry a bratři, uprostřed mnohých nářků a stížností, uprostřed velké ohroženosti a obav, uprostřed trápení a zklamání vysloví žalmista, ten starozákonní písničkář, to, co jsme teď právě přečetli. „Vzdám ti chválu ve velikém shromáždění a budu tě chválit před početným lidem.“

Nezazněl celý žalm. Všechny ty stížnosti na zlovolnost nepřátel a prosby, aby se Hospodin zastal nevinného a pospíšil mu na pomoc, aby jej chránil a sám vedl jeho spor – to nezaznělo. Možná že by správně mělo zaznít. Právě teď, kdy nás obklopují nejrůznější omezení a mimořádná opatření, kdy si nejsme vůbec jisti tím, co jsme dříve pokládali za samozřejmé a kdy celou lidskou společnost prostupují obavy, zvýšená opatrnost, nedůvěra a často i strach, se možná hodí číst tyhle žalmy. Ale nechtěl jsem vás hned na samém začátku polekat. Ovšem to všechno, co nebylo přečteno, v tomto žalmu skutečně je. A přece uprostřed hrůzy, kterou žalmista prožívá, vysloví – jako vrchol své modlitby- slova chvály: „vzdám ti chválu ve velikém shromáždění...“ Chvalozpěv a chvála není patrně v tuto chvíli tím, co naplňuje naše srdce a mysl, ale pojďme se u toho zastavit.

Zdá se, že příležitostí, abych se nechal k chválení Pána Boha pozvat, nemusí být jen bezstarostné a optimální podmínky života, nebo ničím nerušená neděle a pravidelné společné (počtem účastníků nelimitované) bohoslužby. Abych Pána Boha chválil, k tomu bezpodmínečně není zapotřebí velikého shromáždění se vši církevní, liturgickou a kultickou parádou. Klidně i v pokojíku svého srdce, v soukromí a v ústraní nikým nepozorován a hlavně nevystaven pokušení náboženského exhibicionismu se mohu a mám nechat žalmistou strhnout k chválení Božího jména. Však nás k tomu i sám Ježíš inspiruje a vyučuje, když říká: „A když se modlíte, nebud'te jako pokrytci: ti se s oblibou modlí v synagógách a na nárožích, aby byli lidem na očích, amen, pravím vám, už mají svou odměnu.“ (Mt 6,5nn)

Přesto nelze přehlédnout, že tím základním a nejvlastnějším místem chválení Hospodinova jména je shromáždění božího lidu. Proč tomu tak je? Našli bychom jistě nejedno vysvětlení a řadu biblicky

podložených argumentů, proč je shromáždění církve a společenství božího lidu tak důležité, proč je „káhal (ráv)“ tím pravým místem k chválení. Ale pro toto dnešní kázání snad postačí jen jedno vysvětlení: a totiž toto – jak starozákonní, tak novozákonní důraz na společenství a shromáždění lidu před obličejem božím naznačuje, že naše víra v Boha, náš osobní vztah k němu, vyjadřovaný chválou jeho jména a náš duchovní život nevisí a nevznáší se jaksi v náboženském vzduchoprázdnu. Nenechme si dnešními postmoderními filozofiemi a rádobý náboženskými proudy namluvit, že jen ryzí duchovní individualismus je správný, autentický a oprávněný.

Nikoli, jako věřící člověk vždycky stojím v dlouhém nepřetržitém a převelikém zástupu těch, které si dobrotivý Bůh povolal ke spáse a k chválení. Je dobře, že jsem toho součástí. Je to velká pomoc a posila, abych se ve svých zbožných vznětech někam neztratil a neutonul v čiročirém egoismu. Tak to tedy je s významem slova shromáždění...

A ještě malou poznámku k tomu slůvku „ve velikém“... Je pochopitelné, že nám evangelíkům, kteří jsme vždycky byli a zůstáváme v našem národě menšinou, dělají dobře velká shromáždění, zvláště slavnostní bohoslužby, hojně navštívené členy mnoha okolních sborů, navíc s účastí velkých osobností a význačných vozatajů naší milé českobratrské církve. Ono nám to jaksi přidává na důležitosti, zvedá to sebevědomí, už se necítíme tak méněcenní, necítíme se tak ztraceni a kamsi na okraj odstrčeni, jako při běžných bohoslužbách, kdy je kostel v lepším případě poloprázdný. Každého to trochu povzbudí a potěší, že nás přece jenom není tak zoufale málo, jak by se mohlo zdát.

Ale chci vám i sobě připomenout, že na velikosti a počtu v Bibli vždycky nezáleží. Slovo „veliký“ nemusí mít v Písmu vždycky pozitivní význam. Ninive bylo veliké město před Hospodinem a přece musel prorok Jonáš volat a kázat proti němu, neboť zlo, které páchali Ninivští, vystoupilo až před Hospodinovu tvář. Král Herodes měl také přízvisko „veliký“ a biblická vyprávění ho nevidí nijak lichotivě. Veliký může být hřích, pýcha, veliký může být i náš omyl, když významnost církve a její budoucnost budeme odezírat z velkého počtu účastníků našich shromáždění. Ježíš a po něm všichni novozákonní svědkové to vidí trochu jinak. Proto ano: „Vzdám ti chválu ve velikém

shromáždění a budu tě chválit před početným lidem.“ Ale i v malém a nepočteném sborečku smí tato chvála zaznít zřetelně, mocně a osvobodivě.

Snad teď, milí přátelé, ponesu sovy do Athén, nebo dříví do lesa, snad budu opakovat věc všem jasnou a dobře známou. Omlouvám se, ale pokládám za potřebné ještě pro sebe i pro vás ohledat termín „chvála“. Co to je? Vězte, že to není jen tak nějaká pochvala za to, že někdo něco zvládl, že se - dejme tomu - Pánu Bohu něco povedlo, že splnil naše přání a představy.

Starý zákon má zvláštní názor na chválu. Synonymem toho slova je oslava. Podle toho se chválou zvyšuje čest, sláva a moc toho, kdo je chválen. Znamená to učinit ho těžkým, závažným a významným. Uznat a zvyšovat jeho důležitost a moc.

A o to vlastně jde: nechválíme Boha za to, že nás poslechl, jako chválíme malé děti, když udělají, co si přejeme. Nechválíme jeho dobré vlastnosti, nápady, talent, nebo cokoli, co my vyhodnotíme jako chvályhodné. Ale přesně naopak: skláníme se před jeho majestátem, koříme se před jeho mocí a uctíváme jeho slávu, kterou nemá nikdo jiný, kterou je naplněna věčně všechna země. Chválou Pánu Bohu říkáš někdy i mlčky a ve ztišení, že je pro tvůj život závažný, důležitý, nejdůležitější. Neboť bez něj není nic – ani já, ani ty, ani svět, ani budoucnost. A jen díky němu jest vše. Halel, halel, halel Jahů. „Chvalte Hospodina, všechny národy, chvalte ho, všichni lidé.“

Sestry a bratři, nic nám asi zásadně nebrání v tom, abychom se s těmito žalmistovými slovy ztotožnili. Pro někoho je to, řekněme, i vcelku samozřejmá věc: chválit Boha ve shromáždění církve jsme zvyklí. Dělati jsme to pravidelně neděli co neděli a dělat budeme, až to bude možné. Ale jedna záležitost by nás přece jen měla při čtení 18. verše Žalmu 35. zaměstnávat a znepokojovat. A totiž tato: zda dokážeme vzdávat chválu Hospodinu i jinde, než jen ve velkých či malých shromážděních církve. Je tu před námi zásadní otázka, jestli jako křesťané a členové církve nepovažujeme za postačující vztahovat se vděčně k Pánu Bohu jen v kostele, jen při nedělních nebo jiných shromážděních a bohoslužbách? Jestli se zkrátka nespokojíme se svou vírou jen v uzavřeném prostoru sborů a církve a venku v prostředí mimocírkevním je nám jakákoli chvála Božího jména cizí? Být

křesťanem mezi křesťany je jednodušší, než vyznávat svou víru tam, kde o Bohu nikdo nemluví, kde o Bohu mluvit a chválit ho znamená chovat se jako podezřelý blázen.

To je, upřímně řečeno, má neustálá starost, jestli si s chválou Hospodina nevystačím jen zde před vámi, obrazně řečeno za kazatelnu, jestli budu schopen vydat věrohodné svědectví vděčnosti a chvály i jinde – doma mezi nejbližšími, mezi příbuznými, mezi známými, z nichž někteří o kostel ani nezavadí, ve společnosti, ve které se vděčnost nenosí a jen se sleduje, co mi kdo dluží, kde mi kdo má být vděčný a měl by mně pochválit.

Je nepochybné, že chvála Hospodina vzdávaná v církvi je předpokladem a podmínkou, abychom mohli vynést svědectví víry i za zdi kostelů, mimo pomyslné hradby církve. Ovšem nemělo by nás v žádném případě uspokojit, že se v církvi scházíme sami pro sebe, že je nám spolu dobře a že to jakž takž v našich sborech klapne. Církev zde není sama pro sebe. Je evangeliem Ježíši Krista ukřižovaného a vzkříšeného rozhybávána nikoli dostředivě, nýbrž odstředivě – směrem ke světu, v němž žije. K těm, kteří nevědí, že mají být zač vděční a nevědí, komu by svou vděčnou chválou mohli povědět.

Má-li tedy být chvála přinášená Bohu v jakkoli velkém shromážděních opravdová, hodnověrná a před Bohem pravdivá, pak nemá umlknout sotva vyrazíme z kostela ven. Pravá chvála není jen kostelní póza, nýbrž životní styl, životní postoj vděčnosti. A osobně tomu rozumím tak, že oslavou Božího jména se mám zaměstnávat ne jen tehdy, když si obleču talár, ale hlavně tehdy, když jej svléknu. Amen

Modlitba: Pane, ty jsi hoden chvály, kterou ani nedokážeme formulovat a vyslovit, natož abychom ji doopravdy plně žili. Buď pochváleno tvé svaté jméno, buď sláva tvá i tvá moc nad námi a s námi až na věky. Amen.